

gonnen met tijdens officiële bezoeken voor de armen een gift achter te laten. Tijdens Willem III is die gewoonte voortgezet. Met alle verzoeken om bijstand die er per jaar binnenkwamen hielden enige functionarissen, georganiseerd in het Bureau van Weldadigheid zich bezig. Aan de jaarlijkse begroting van dat bureau groot 33.000 gulden voegde Emma uit eigen middelen jaarlijks nog 10.000 gulden toe, waarvan ze een vijfde deel om zelf te verstrekken apart hield⁶⁵).

Op één van haar talrijke bezoeken aan Rotterdam, voor zover kon worden nagegaan achttien, en bijna allemaal afgelegd na haar regentschap, heeft zij ook het Gemeentearchief met een bezoek vereerd. Dat was op 4 mei 1905. Gemeentearchivaris J.W.Unger had de stoot gegeven tot de bouw van een mooi nieuw archiefgebouw. Hoewel in 1899 aan beide koninginnen plechtig voorgesteld, was niet hij het die de koningin-moeder hier ontving, maar zijn opvolger dr. E.Wiersum. Unger was namelijk in 1904 op jeugdige leeftijd overleden. Behalve mooie stukken uit archieven en verzamelingen bekeek Emma aandachtig de inrichting van zowel voorgebouw als depot. De Maasbode schreef wat verbaasd dat versiering of bekleding in het uit steen en ijzer opgetrokken depot niet was aangebracht, zodat H.M. de geheel uit rooster- en traliwerk bestaande binnenbouw in ogeschouw kon nemen. De N.R.C. weet nog te melden dat haar bij de brandkoker werd uitgelegd hoe al deze historische schatten gemakkelijk gered konden worden in tijd van nood⁶⁶). Haar interesse, die ongeveinsd was, had te maken met het feit dat op haar initiatief en door haar vasthoudendheid tegen het einde van haar regentschap onder de rook van Paleis Noordeinde in twee fasen een gebouw was verrezen, nog altijd bekend als het 'Koninklijk Huisarchief', waar behalve de archieven van de Oranjes ook hun bibliotheken en museale voorwerpen zijn ondergebracht⁶⁷).

Een jaar tevoren, op 27 april 1904, had koningin Emma een officieel bezoek aan de Maasstad gebracht om hier gehuldigd te worden. Omdat een huwelijksjubileum voor haar niet was weggelegd, evenmin als een regeringsjubileum, had men er wat op gevonden om haar eens extra in het zonnetje te zetten. Men herdacht op 9 januari 1904 dat het 25 jaar geleden was dat de band tussen Emma en Nederland was aangeknoopt bij haar aankomst met Willem III uit Arolsen een paar dagen na hun huwelijk. Weer werd er geld voor een huldeblijk bijeengebracht, waaraan ook Rotterdam zijn steentje bijdroeg. Het geld bestemde zij voor een fonds, het 'Em-